

21.07.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**21 Temmuz 2023
Cuma**

21.07.2023

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

21 Temmuz 2023 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Anadolu Üniversitesi Sanat ve Tasarım Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Selçuk Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Yabancı Diller Bölümü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞ

- Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2013/15)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2023/17)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 16/2/2023 Tarihli ve E: 2021/27, K: 2023/26 Sayılı Kararı

Koridorun devamı unda Türkiye'nin liderliği için kritik

Rusya'nın defakto sonlandırdığı tahıl koridoru anlaşması Türkiye'nin lider olduğu un ihracatını sekteye uğratacak. EKONOMİ gazetesine konuşan un üreticilerine göre rekoltenin iyi olduğu bir sezon yaşanması nedeniyle Türk üreticiler çok etkilenmeyecek ancak fiyatlarda yüzde 3-4'lük bir artış söz konusu.

HİLAL SARI

Rusya küresel gıda krizini hafifleten ve gıda enflasyonunu yavaşlatan Karadeniz Tahıl Koridoru Anlaşması'nı askıya aldı ve şimdi Ukrayna limanlarına giren her gemiyi "askeri gemi" olarak sayacağını duyurdu. Bu da Ukrayna'nın tahıl ihracatında rotayı Tuna nehrine çevirmesine neden oldu. Fakat anlaşmanın askıya alınması sadece denizcilik sektörünü değil, Türkiye'nin ihracat lideri olduğu un üreticilerini de etkileyebilir.

Karadeniz Tahıl Koridoru Anlaşması'na ilişkin **EKONOMİ** gazetesine değerlendirmelerde bulunan sektörün önde gelen isimleri, yurtiçi buğday rekoltesinin bu sezon yüksek olması sayesinde Türkiye'deki üreticilerin çok etkilenmeyeceğini, fiyatlardaki artışın sadece yüzde 3-4 bandında kalacağını aktarıyor. Öte yandan Türkiye'nin un ihracatındaki dünya liderliği açısından koridorun yeniden açılmasının kritik öneme sahip olduğu görüşü de paylaşıyor.

Buğday fiyatları %8 sıçrama sonrası sakinleşti

Şikago Borsası'nda (CBOT) en çok işlem gören buğday vadeli fiyatı TSİ 16:37 itibarıyla yüzde 1 düşerek 7,20 dolar- bushel düzeyine geriledi. Ancak çarşamba günü fiyatlar yüzde 8'in üzerinde artışla 26 Haziran'dan bu yana en yüksek düzey olan 7,50 dolar- busheli görmüştü. Rusya'nın Ukrayna'yı işgal ettiği Mart 2022'de buğday fiyatları 13,63 dolar - bushel ile tarihi rekorunu kaydetmişti. Şu anda fiyatlar bu rekor seviyelerin çok altında.

IGC buğday rekoru öngörüsünü düşürdü

Temmuz 2022'de Birleşmiş Milletler ve Türkiye'nin arabuluculuğu ile İstanbul'da imzalanan ve üç kez uzatılan anlaşmanın geçen hafta sonlandırılmasının ardından Uluslararası Hububat Konseyi (IGC) dün 2023/24 sezonuna ilişkin küresel buğday üretimini 2 milyon metrik ton düşürerek 784 milyon tona düşürdü.

Ukrayna Dışişleri Bakanı Dmytro Kuleba, Pakistan ziyareti sırasında anlaşmanın tekrar uzatılması için uluslararası topluma çağrı yaparken, Pakistanlı mevkidaşı Bilawal Bhutto Zardari de Kuleba'nın açıklamalarını destekledi ve "konuyu BM Genel Sekreteri Antonio Guterres'e götüreceğini" söyledi. BM tahminlerine göre anlaşma küresel gıda fiyatlarını yüzde 20 düşürmüştü. Chornomorsk limanına yapılan son saldırı sonrası 60 bin ton buğdayın yok olduğunu ve liman altyapısının zarar gördüğünü aktaran Ukraynalı yetkililer, imha olan buğdayın destinasyonunun Çin olduğunu bildirdi.

Rusya anlaşmayı resmi olarak sonlandırmadan önce de sevkiyatları azaltarak zaten yavaşlatmaya başlamıştı. Tahıl Koridoru'nun sona ermesi ülkemiz için olumsuz bir etki yaratmayacaktır. Ancak tahıl ihtiyacı bulunan ülkeler için, küresel gıda tedarik zincirinin kesintisiz işlemesi adına anlaşmanın devam etmesi büyük önem taşıyor.

Anlaşmanın askıya alınmasının dünya fiyatlarına etkisi yüzde 3'ler seviyesinde. Ancak artışın yukarı yönlü sürmeyeceğini tahmin ediyoruz. Türkiye'de ise bu yıl beklentilerimizi de aşan yüksek rekor sayesinde fiyatlarda ciddi bir artış beklemiyoruz. Kendi buğdayımızı iç piyasaya yetecek seviyede olduğu için anlaşmanın sona ermesinden ülkemiz olumsuz etkilenmeyecektir. Dünya un ihracatı liderliğimizi sürdürebilmek için anlaşmanın devam etmesi önem taşıyor. Küreselde fiyatların dengelenmesi adına koridorun açık kalması tabii ki önemli. Türkiye açısından ise un ihracatındaki liderliğimizi sürdürmemiz gerekiyor. Rusya'nın ithalatta uyguladığı vergiyi kaldırması, fiyat dalgalanmalarının yaşandığı ülkelerde sevinçle karşılandı ve ülkeyi cazip hale getirdi. Türkiye olarak, özellikle Afrika pazarındaki üstünlüğümüzü korumamız için koridorun akıbeti büyük önem taşıyor. Ağustos – Eylül döneminde fiyatların tekrar dengeye kavuşacağını umuyoruz.

“Kuraklığı planlara hızlıca dahil etmeliyiz”

Ülkemizin bereketli topraklarında buğday başta olmak üzere arpa, dane mısır gibi hububat ürünlerinin yanı sıra pek çok sebze ve meyve yetişiyor. Ancak karşı karşıya

olduğumuz iklim krizi bizler için büyük bir tehdit. Şubat ayına kadar yaşadığımız kuraklık buğday üretimini tehlikeye sokmuştu. Bu yüzden kuraklığı planlarımıza hızlıca dahil etmemiz gerekiyor. Hem üretimi hem de verimliliği artırmak için sürdürülebilir tarım, kuraklığa dayanıklı üretim metotları gibi yenilikçi uygulamaları ön planda tutmalıyız. Çiftçilerimizi bu yönde bilinçlendirmeli ve desteklemeliyiz.

Uluslararası Un Sanayicileri ve Hububatçılar Birliği (IAOM) Avrasya Başkanı Dr. Eren Günhan Ulusoy:
Rekolte bu yıl iyi, fiyatlar sadece %3-4 artar

Tahıl koridoru anlaşmasının askıya alınmasına buğday piyasalarının verdiği tepkiye baktığımızda ABD vadeli işlemler piyasasının yüzde 3 civarında Avrupa vadeli işlemlerde yüzde 5 civarında artış gözlemliyoruz. Dünyanın buğday üretime ile ilgili 796 milyon tonluk bir üretim beklentisi söz konusu dolayısıyla zamanlama olarak koridorun uzatılmaması ile ilgili dünyanın arzının karşılanmasında en rahat olduğumuz döneme denk geldiğini söyleyebiliriz. Bu nedenle de fiyatlara olan etkisini maksimum hali hazırda gerçekleşen yüzde 3-4 artış bandında seyredeceğini belirtebiliriz. Türkiye'nin tüketimi için önümüzdeki üç aylık dönemde koridorun kapanmasının etkilerini günlük piyasalarımızda çok görmeyeceğimizi tahmin ediyoruz. Sezona çok iyi başladık son yılın en yüksek buğday rekoltesi olan 21 milyon ton buğday üretimimiz mevcut.

“Koridordan geçen tahıl miktarı zaten düşüyordu”

Tahıl koridoru ilk başladığında arzın talebi karşılayamadığı bir anda tam bir nefes olmuştu ve ilk dönemde ilk 120 günde günlük ortalama çıkış 93 bin tondu. İkinci 120 günlük uzatmada günlük ortalama 115 bin, üçüncüde ilk 60 günde 58 bine düşüyor. Son olarak 17 Temmuz'da biten anlaşma ile ilk 60 günlük periyotta ise 28 bin tona düşmüştü. Rusya'nın bu anlaşmayı uzatmadığını bildirmesinden daha önce bu tahıl koridorunun uygulanmasındaki yavaşlatmalarla bu noktaya gelmesini görmek gerekiyor. Anlaşmanın ilk döneminin sonuna geldiğimizde devamlılığının dünya talebini karşılamada verdiği önemlilik içinde bulunduğumuz dönemde bulunmuyor. Ancak anlaşmanın devamlılığı koridorun sürdürülebilirliği açısından önem teşkil ediyordu. Bu dönemde ise iki tarafın da mevcut şartlardan memnun olmadığı ve devam etmesinin karşılıklı şartların kabulü ile olacağını belirtiliyor.

Türkiye Un Sanayicileri Federasyonu (TUSAF) Başkanı Haluk Tezcan:
Etkisini en çok gelişmemiş ülkeler hissedecek

Tahıl koridorunun kapatılması Türkiye iç pazarını etkilemeyecektir. Ancak bu durumun uluslararası pazarlarda yapacağımız ticarete etkisi olacaktır. Koridorun kapalı olmasının dünya fiyatlarını etkileme ihtimali söz konusu olabilir. Bu durumun etkisi de özellikle gıda krizini en derinden hisseden gelişmemiş ülkelere yansiyacaktır. Türkiye'nin özellikle Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın

21.07.2023

girişimleri ile yapılacak görüşmelerde tahıl koridorunu yeniden hayata geçeceğini ümit ediyorum.

Zirvede "büyük gıda krizi" uyarısı da geldi

Avrupa Birliği (AB) Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, Türkiye gündemiyle yapılan zirvede Rusya'nın Karadeniz Tahıl Girişimi anlaşmasından çekilmesi nedeniyle büyük bir gıda krizi yaşanabileceği konusunda uyarı da yaptı. Borrell, Brüksel'deki toplantı öncesi yaptığı açıklamalarda Rusya'nın sadece tahıl anlaşmasından çekilmekle kalmadığını, aynı zamanda Ukrayna limanlarını bombaladığını ve büyük miktarda tahılın yandığını da dile getirdi. Borrell, "Rusya sadece tahıl anlaşmasından çekilmedi. Aynı zamanda tahılı yakıyorlar. Bu durum dünyada büyük bir gıda krizine neden olacak" diye konuştu.

Odessa bombardımanı buğday fiyatını uçurdu

Tahıl Anlaşması'ndan çıkan Rusya, iki gece Odessa Limanı'nı bombaladı. Ukrayna "60 bin ton tahıl yok oldu" derken; buğday fiyatları fırladı. CNN, Rus lider Putin'in bombardımanla "Tahıl Anlaşması"na mesaj gönderdiğini öne sürerken; Putin'in dünyaya cevabı "Koşullar yerine getirilirse, anlaşmaya döneriz" oldu.

Emre ERGÜL

24 Şubat 2022'de başlayan Ukrayna Savaşı, 18 Temmuz itibarıyla "Tahıl Koridoru Anlaşması Savaşı"- na döndü. Rusya, süresi dolan "Tahıl Koridoru Anlaşması"nı tek taraflı askıya aldığı duyurdu, başta Birleşmiş Milletler olmak üzere tüm dünya tepki gösterdi.

Anlaşmadan çekilmeleri konusunda Batı'yı suçlayan Moskova, gözünü bir süredir bombaladığı Odessa'ya çevirdi. O gece, Rus ordusu, Odessa Limanı'nı vurdu. Herkesin "Rutin bombardıman" diye yorumladığı saldırıyı Marex Capital'dan analist Charlie Sernatinger, BBC'ye şöyle değerlendirdi: "Rusya, Karadeniz'den hem Rusya hem de Ukrayna'dan su yoluyla yapılan tüm tahıl sevkiyatlarını kesebilir. Bu da savaşın başlangıcındaki duruma benzer bir duruma neden olacak."

19 Temmuz gecesi, Odessa Limanı bir kez daha "hassas füzeler"le vuruldu. 20 Temmuz'un ilk saatlerinde Rusya lideri Vladimir Putin el artırdı: Rus Savunma Bakanlığı, Ukrayna limanlarına giden tüm gemilerin "potansiyel askeri yük taşıyıcısı" olarak değerlendireceğini bildirdi.

CNN'in Odessa'da bulunan ulusal güvenlik muhabiri Alex Marquardt da Odessa saldırılarının bir mesaj olduğunu ima etti: "Odessa daha önce de bombalandı. Ancak son iki gece yaşananlar şok ediciydi. İlk geceki saldırı, Ukrayna'nın Kırım'ı Rusya'ya bağlayan köprü'nün vurulmasına cevaptı.

İkinci gece saldırısı da tahıl anlaşmasına cevap. Kimse anlamak istemiyor." Dış basın, Odessa saldırılarının dünyanın dört bir yanında Ukrayna ve Rusya gıdalarını bekleyen ülkelerde etkisini kötü biçimde göstereceğini tartışırken; buğday fiyatları da uçuşa geçti. Avrupa borsasında buğday fiyatları çarşamba günü bir önceki güne göre yüzde 8.2 artarak ton başına 253.75 euroya yükselirken, mısır fiyatları yüzde 5.4 arttı.

ABD buğday vadeli işlemleri çarşamba günü yüzde 8.5 artarak, Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinden bu yana en yüksek günlük artışını kaydetti. Ukrayna Tarım Bakanı Mykola Solskyi de saldırıların 60 bin ton tahılı yok ettiğini ve tahıl ihracat altyapısının önemli bölümlerine zarar verdiğini söyledi.

Putin: İnsani unsur temin edilmeli

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Karadeniz Tahıl Koridoru Anlaşması'na ilişkin değerlendirmede bulundu. Rusya'nın Batılı ülkelerin "küstah" yaklaşımına rağmen anlaşmayı birçok defa uzattığını dile getiren Putin, "Yabancı meslektaşlarımızın üzerinde anlaşmaya varılan ve onaylanan şartlara tam olarak uymaya başlamasını bekliyorduk, ancak böyle bir şey olmadı" ifadesini kullandı.

Rus tahıl ürünlerinin uluslararası pazarlara sevkiyatı ve Rusya'ya yönelik tarım araç ve gereçlerinin sevkiyatının önündeki engellerin de kaldırılması gerektiğini vurgulayan Putin, Rus gemilerine yönelik sigorta konusunun da çözüme kavuşturulması gerektiğini söyledi. Anlaşmadaki "insani unsurun" da tekrar temin edilmesi gerektiğini vurgulayan Putin, "Daha önce üzerinde konuştuğumuz tüm bu koşullar yerine getirilirse derhal bu anlaşmaya geri döneriz" dedi.

Tayvan'ın Türkiye'den aldığı yumurtalarda kanserojen madde: 127 ton imha edildi, tazminat istenecek

Tayvan, Türkiye'den ithal ettiği 127 ton yumurtada kanserojen madde bulunduğu için tazminat talep edeceğini duyurdu. Tüm yumurtaları imha eden Tayvan zararının 160 bin dolar olduğunu belirtti. Haberin ardından sosyal medyada 'Peki biz ne yiyoruz' tepkileri çoğaldı.

Tayvan'ın yarı resmi yayın organı CNA'da yer alan habere göre, 12-18 Temmuz arasında, sınırdaki kontrollerde Türkiye'den alınan 127 tonluk 5 parti yumurtada "nitrofuran" isimli kanserojen madde tespit edildi.

Tayvan iklim koşulları, artan maliyetler ve kuş gribi nedeniyle yumurta üretiminde yaşanan sorunlara karşı Türkiye, ABD ve Avustralya'dan yumurta ve tavuk ithalatı için özel bir program başlatmıştı.

Tayvan Gıda ve İlaç Dairesi Direktör Yardımcısı Lin Chin-Fu, yumurtalar hükümet programı kapsamında satın alındığı için ithalatçıya ceza kesilmeyeceğini söyledi.

TAYVAN TAZMİNAT TALEP EDECEK

Fakat, 18 Temmuz'daki bu açıklamadan 1 gün sonra Tayvan Tarım Bakanı Chen Chi-Chung, tazminat isteyeceklerini söyledi. Chen Chi-Chung "Hükümet tedarikçiden sözleşme hükümleri uyarınca tazminat isteyecek" dedi.

Tayvan Gıda ve İlaç Dairesi, yumurtaların tamamının imha edildiğini duyurdu.

Hükümet adına tazminat görüşmelerini yürütecek olan Ulusal Hayvan Endüstrisi Kuruluşu COE'su Peter C.H. Chen, zararın 160 bin dolar olduğunu dile getirdi.

AB'den "büyük gıda krizi" uyarısı

AB Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, "Rusya sadece tahıl anlaşmasından çekilmedi. Aynı zamanda tahılı yakıyorlar" "Bu durum dünyada büyük bir gıda krizine neden olacak" dedi.

Avrupa Birliği (AB) Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, Rusya'nın Karadeniz Tahıl Girişimi anlaşmasından çekilmesinden sonra Ukrayna limanlarını bombaladığını ve büyük miktarda tahılın yandığını, son gelişmelerin "büyük bir gıda krizine yol açacağını" belirtti.

Brüksel'deki AB Dışişleri Bakanları toplantısı öncesinde gazetecilere açıklama yapan Borrell, Ukrayna'daki durumun önde gelen gündem maddeleri arasında yer aldığını ifade etti.

Rus ordusunun son birkaç gündür Ukrayna'nın Odessa limanındaki altyapıyı bombaladığını, bu sırada 60 bin ton tahılın yandığını söyleyen Borrell, "Rusya sadece tahıl anlaşmasından çekilmedi. Aynı zamanda tahılı yakıyorlar." dedi.

Rusya'nın yaptıklarını "barbarca" olarak nitelendiren Borrell, "Bu durum dünyada büyük bir gıda krizine neden olacak." diye konuştu.

21.07.2023

AB'den Ukrayna'ya 20 milyar avroluk destek iddiası

Ukrayna Dışışleri Bakanı Dmitro Kuleba'nın da toplantıya video konferans ile bağlanacağını aktaran Borrell, Ukrayna'ya uzun vadede nasıl destek verileceğini ele alacaklarını bildirdi.

Borrell, Ukrayna'ya askeri destek için kullanılan Avrupa Barış Fonu'nun "çok ciddi miktarda" artırılması gerektiğini, bunun için bir plan hazırladığını ve bakanların plana onay vermesini umduğunu dile getirdi.

Hazırladığı teklif konusunda rakam belirtmeyen ve öncelikle bakanların onayını alması gerektiğini söyleyen Borrell, "Ukrayna'nın aydan aya değil, uzun vadeli yapısal ve sürekli bir desteği ihtiyacı var." ifadesini kullandı.

Uluslararası basında AB'nin uzun vadeli askeri destek için Ukrayna'ya 20 milyar avro ilave fon sağlanması hazırlığında olduğu iddia edilmişti.

Rusya, Türkiye'den domates ithalat kotasını artırdı

Rusya, Türkiye'den domates ithalatı kotasını 350 binden 500 bin tona yükseltti.

Rusya, Türkiye'den domates ithalat kotasını artırdığını bildirdi. Kararname, Rusya Tarım Bakanlığı tarafından onaylandı.

Buna göre, Rusya'nın Türkiye'den ithal ettiği domatesin kotası, 150 bin ton artırılarak yıllık 500 bin tona çıkarıldı.

Rusya, Türkiye'den domates ithalat kotasını Nisan 2022 itibarıyla 350 bin tona yükseltmişti.

Avrupa'daki kuraklık sonrası gözler, zeytinyağı üretiminde Türkiye'ye çevrildi

Kuraklık nedeniyle başta İspanya olmak üzere Avrupa'da zeytin ve zeytinyağı üretiminde kriz yaşanırken gözlerin çevrildiği ülkelerden Türkiye, üretim ve ihracatta yeni stratejilerle pazardaki payını artırmayı hedefliyor. Zeytinyağı ihracatında 1 milyar dolarlık rekoru kırmaya çok yaklaşan Türkiye, katma değerli üretim ve satışa odaklandı.

Kuraklık nedeniyle Avrupa'daki zeytin ve zeytinyağı sektöründe sorunlar yaşanıyor. Dünyanın en büyük zeytin üreticisi İspanya'da üretimin aşırı sıcaklar nedeniyle bu yıl da beklenenin altında kalması fiyatlarda artış beklentisini beraberinde getirdi.

Sektörün önde gelen ülkelerinden Türkiye de yaşanan gelişmeleri dikkate alarak yeni tedbirleri uyguluyor. Bu kapsamda dış talep sebebiyle yükselen dökme ve varilli zeytinyağı ihracatının, ambalajlı zeytinyağına yönlendirilerek katma değerli ürün ihracatına katkı sağlaması amacıyla her türlü dökme ve varilli zeytinyağı ihracatında kilogram başına 20 cent karşılığı Türk lirası kesintisi uygulanması kararlaştırıldı. Konuya ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı, Resmi Gazete'nin dünkü sayısında yayımlandı.

Pazarda gözler Türkiye'ye çevrildi

Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, 2022'de zeytin üretiminin yıllık yaklaşık yüzde 71 artışla 2 milyon 976 bin 654 ton olduğunu,

zeytinyağında da yıllık yüzde 79 artışla 421 bin 717 tonun görüldüğünü ve bu rakamların tüm zamanların rekoru olduğunu açıklamıştı. Böylece Türkiye'nin sofralık zeytin üretiminde dünya lideri, zeytinyağı üretiminde İspanya'dan sonra dünya ikincisi konumuna yükseldiği belirtilmişti.

İspanya'da kuraklık nedeniyle yaşanan üretim düşüklüğü, gözleri pazarın önde gelen ülkelerinden Türkiye'ye çevirdi.

Türkiye bu yıl rekor bekliyor

Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği (EZZİB) Yönetim Kurulu Başkanı Davut Er, Avrupa'da zeytin ve zeytinyağı üretiminin önemli ölçüde azaldığını söyledi.

İspanya ve İtalya'nın dünyanın en büyük zeytinyağı tedarikçisi ülkeleri arasında yer aldığına dikkati çeken Er, şöyle konuştu:

"Rekoltelerinin düşük olması nedeniyle oradaki kooperatifler mallarını satmıyor, sektöre arz etmiyor. Dolayısıyla sektör de dünya pazarından tedarik etmeye çalışıyor. İspanya, küresel ısınmadan bizden daha çok etkilendi. Geçen yıl Türkiye ve Yunanistan şanslıydı. Zeytinyağında çok iyi üretim gerçekleştirdik. İhracatımız ve çiftçinin gelir seviyesi arttı. Geçen yılki ihracatımız tüm yıl boyu 55 bin tonda, bu yıl 8 ayda 135 bin tona ulaştı. Yıl sonu hedefimiz olan 150 bin ton ihracatı çok rahat tutturacağız. Türkiye bu yıl zeytinyağı ihracatında 1 milyar dolar hedefi koydu ki buna da çok rahat ulaşacağız. Tarihi rekor olacak. İspanya, Japonya ve Çin'e satış yapamıyor. ABD bizim ikinci pazarımız. İspanya'nın çıktığı boşlukları yavaş yavaş biz dolduruyoruz, bunu bir fırsata çevirmeye çalışıyoruz. Oradaki kıtlık ve azalmadan dolayı biz ihracatımızı ve gelirlerimizi artırdık."

"Durum Portekiz ve İtalya'daki yetiştiriciler için de pek parlak değil"

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Türkiye Temsilci Yardımcısı Ayşegül Selişik da FAO verilerine göre dünyada 2021'de toplam zeytin üretiminin 23 milyon 54 bin 310 ton olarak gerçekleştiği bilgisini verdi. Selişik, "İlk sırada yer alan İspanya'da yaşanan kuraklık nedeniyle 2020'de yaklaşık 10 milyon ton olan üretim 2021'de yüzde 25 düşerek 8 milyon 257 bin tona geriledi. Üretimde 2 milyon 270,6 bin ton ile İtalya ikinci, 1 milyon 739 bin tonla Türkiye üçüncü sırada geldi." diye konuştu.

Türkiye'de zeytin ağacı varlığının son 20 yılda 99 milyondan 189 milyona ulaştığına işaret eden Selişik, bu sayede üretimde de önemli artış yaşandığını dile getirdi.

Selişik, ülkedeki zeytinyağı üretiminin 2021'de 235 bin 727 ton iken 2022'de 421 bin 717 tona çıktığına dikkati çekerek, şunları kaydetti:

"Art arda ikinci yıl şiddetli bir kuraklık yaşayan İspanya'da zeytinyağı üretiminde ciddi düşüş bekleniyor. 2021'de 1,4 milyon tonla dünya üretiminin bir numarası olan ülkede üretim 2022'de 680 bin tona geriledi, bu yıl ise 500 bin tona kadar gerileyebileceği

21.07.2023

ifade ediliyor. Durum Portekiz ve İtalya'daki yetiştiriciler için de pek parlak değil. Zeytin üretiminin azalması, sofralık zeytin ve yağ fiyatlarının da rekor seviyelere yükselmesine neden oluyor. Uluslararası Zeytin Konseyinin mart ve nisan aylarını kapsayan son çalışmasına göre, zeytinin kilosu 6 avro, 100 kilosu 600 avro olarak fiyatlandırılıyor. Bu da Şubat 2022'ye göre fiyatlarda en az yüzde 2'lik bir yükseliş işaret ediyor ancak her ne kadar 2022 üretimleri bakımından Türkiye şanslı görünse de içinde bulunduğumuz sezon açısından iklim koşullarının izlenmesinde ve temkinli olunmasında fayda var. Uzun vadede Türkiye zeytin ağaçlarını da gençleştirdiği ve yeni üretim teknolojilerini bu alanda kullandığı için Avrupa'da pazar payını büyötmeye aday."

Rifat Hisarcıklioğlu, ‘Barışın Tüccarları’ Yönetim Kuruluna seçildi

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, 170 ülkede 45 milyondan fazla şirketi kapsayan dünyanın en büyük iş dünyası organizasyonu olan ICC’nin Yönetim Kurulu üyeliğine seçildi.

Birinci Dünya Savaşı’nın ardından iş dünyası tarafından "Barışın Tüccarları" sloganıyla kurulan Milletlerarası Ticaret Odası’nın (ICC) Cenevre’de yapılan Genel Kurulu’nda yönetimine giren TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, “Türk iş dünyası adına bu görevi 3 yıl yürüteceğim. Türk iş dünyasının taleplerini, sorunlarını ICC gündemine taşıyacağım” dedi.

Cenevre’de gerçekleştirilen ICC Dünya Konseyi’nde Yönetim Kurulu üyeliğine seçilen Hisarcıklioğlu, 2023-2026 döneminde görev yapacak. ICC bünyesinde, Dünya Odalar Federasyonu, Milletlerarası Tahkim Divanı ve Dünya İş Hukuku Enstitüsü bulunuyor. Hisarcıklioğlu, ICC yönetimine girerek bu kurullarda da söz sahibi olacak.

“Ekonomide geleceğin yapı taşları bu tür kurumlarda tasarlanıyor”

Merkez sekretaryası Paris’te bulunan ICC, 100 yıllık bir kuruluş. Dünya devi şirketlerin üye olduğu Milletlerarası Ticaret Odası, 170’den fazla ülkede, 45 milyondan fazla şirketi temsil eden, Birleşmiş Milletlerde Gözlemci Statüsünü kazanmış en büyük küresel iş dünyası organizasyonu konumunda bulunuyor.

ICC yönetimine seçilmesine ilişkin konuşan TOBB Başkanı Hisarcıklioğlu, küresel ölçekte iş yapma biçiminde önemli değişikliklerin olacağı yeni bir döneme girerken

küresel istişare mekanizmalarında yer almanın çok önemli olduğuna vurgu yaptı. TOBB olarak geniş bir uluslararası networke sahip olduklarını söyleyen Hisarcıkloğlu, dünya çapında özel sektörün temsil edildiği tüm kurumların yönetiminde yer aldıklarını belirtti.

ICC Yönetim Kurulu'nda Türk iş dünyası adına bu görevi yürüteceğini ifade eden Hisarcıkloğlu, "Ülkemizi ve iş dünyamızı ticaretin kurallarının konulduğu ve Birleşmiş Milletler'de küresel iş dünyasını temsil eden tek kurum olan ICC'de temsil etmek bizim için gurur verici. Ekonomide geleceğin yapı taşları bu tür kurumlarda tasarlanıyor" ifadelerini kullandı. Hisarcıkloğlu, 2012-2018 yılları arasında da ICC Yönetim Kurulu'nda yer almıştı.

12 teknik komisyona sahip

ICC, 1919 yılında, Belçika, İngiltere, Fransa, İtalya, ABD iş dünyası tarafından kuruldu. "Barışın Tüccarları" sloganıyla, Birinci Dünya Savaşı sonrasında kurulan ICC'nin Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Gözlemci statüsü bulunuyor. ICC Teknik Komisyonları, politika ürünleri ve hükümet arasında tartışmalara katkı sağlayacak önerilerin yanında uluslararası ticari işlemlerin kolaylaştırılması için kurallar ve kanunlar hazırlıyor. ICC çatısı altında 12 teknik komisyon bulunuyor.

Bunlar; Bankacılık, Çevre ve Enerji, Dijital Ekonomi, Fikri Haklar, Gümrük ve Ticareti Kolaylaştırma, Kurumsal Sorumluluk ve Yolsuzlukla Mücadele, Pazarlama ve Reklamcılık, Rekabet Politikası, Tahkim, Ticaret Hukuku ve Uygulamaları, Ticaret ve Yatırım Politikaları, Vergilendirme. Meksika'da küçük ev eşyaları üreticisi olan Orestia firmasının CEO'su Maria Fernanda Garza, 2022 yılında Milletlerarası Ticaret Odası'nın ilk kadın Başkanı olarak seçildi.

ICC Genel Sekreterliğini ise John Denton yürütüyor. TOBB çatısı altında faaliyet göstermekte olan ICC Türkiye Milli Komitesi, 1934 yılından bu yana, ülkemizde ICC'nin temsilciliğini üstleniyor. Türkiye Milli Komitesi Türk iş dünyasının çalışmalarına katkı sağlamak, rekabet gücünü artırmak ve küresel ekonomiden daha fazla pay alabilmesi amacıyla faaliyetlerini sürdürüyor.

ICC Yönetim Kurulu'na 5 yeni üye

ICC'nin 27 üyeli Yönetim Kurulu'na beş yeni üye seçildi. TOBB ve ICC Türkiye Başkanı Rifat Hisarcıkloğlu'nun yanı sıra Yönetim Kurulu'nda İspanya'dan Science Po Paris Uluslararası İlişkiler Okulu Dekanı Arancha González, Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nden Bizzoly Holdings'in Kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı Patricia Nzolantima, Nijerya'dan Nijerya eski Merkez Bankası Ticaret ve Kambiyo Genel Müdürü Omolara Ololade Akanji ile Porto Riko'dan Sterling Bank Plc ve Interswitch'in Yönetim Kurulu Bağımsız Direktörü ve Porto Riko Ticaret Odası Başkanı Cameron McKenzie yer alacak.

Yeni Yönetim Kurulu Üyeleri, 20 Haziran 2023'teki ICC Dünya Konseyi yıllık toplantısında resmen seçildi ve her birinin görev süresi 20 Haziran 2023 tarihinden itibaren üç yıl olacak. ICC Yönetim Kurulu'na yeni katılan üyeler ile birlikte Yönetim Kurulu'nda kadın temsili yüzde 48'e ulaştı ve organizasyon ilk kez en az yüzde 40 kadın üye hedefini aşan bir çeşitlilik kazandı. Yeni Yönetim Kurulu, Afrika'dan beş, Genişletilmiş Orta Doğu ve Kuzey Afrika (B-MENA) Bölgesi'nden beş üye, Avrupa'dan sekiz üye, Asya'dan beş üye ve Amerika Kıtası'ndan dört üye ile yüksek düzeyde bölgesel çeşitliliğe de sahip oldu. ICC'nin Yönetim Kurulu, hedefleri yerine getirebilmek için gerekli tüm yetkilere sahip.

“Camiamızın taleplerini ve sorunlarını ICC gündemine taşıyacak ve çözüm için takipte bulunacağım”

Milletlerarası Ticaret Odası (ICC) dünyada ticaretin ve yatırımların artması için çalışan en büyük iş dünyası kuruluşudur. Birinci Dünya Savaşı'nın uluslararası ticarete verdiği zararı gidermek ve kurallara dayalı bir küresel ticaret sisteminin hayata geçmesini sağlamak amacıyla 1919 yılında bir grup girişimci tarafından “Barışın Tüccarları” sloganıyla kuruldu.

Savaşın yıkımının getirdiği korku ve şüphenin yerini umut ve işbirliği ruhunun almasına odaklandı. Ticaretin karşılıklı bağları artırarak barışa giden yolu açacağı, uluslararasıdaki güçlü ve karşılıklı yarar sağlayan ticari bağların onları yalnızca daha müreffeh kılmakla kalmayıp, aynı zamanda çatışmaya gitme olasılıklarını da azaltacağı fikri benimsenmişti. Bu vizyonla çalışarak kuruluşundan itibaren küresel ticaretin dengeli şekilde gelişmesi ve ticaretin önündeki engellerin kaldırılması için birçok adım attı.

Dünyadaki her 3 çalışandan 1'i ICC üyesi firmalarda çalışıyor

100 yılı aşkın bir maziye sahip olan ICC, 170 ülkede 45 milyondan fazla şirketi ve 1 milyardan fazla çalışanı temsil eder hale geldi.

Yani dünyadaki her 3 çalışandan 1'i ICC üyesi firmalarda çalışıyor. ICC'nin en önemli özelliklerinden birisi de Birleşmiş Milletlerde Gözlemci Statüsünü kazanmış tek iş dünyası organizasyonu olması. Farklı ülkelerden özel sektör temsilcilerini bir çatı altında toplayarak, dünyada ticaretin artırılması, ticaretin önündeki engellerin ve ticari uyuşmazlıkların çözümü, küresel iş standartlarının belirlenmesinden referans kurum haline geldi. ICC'nin küresel ticaretin gelişmesi için hayata geçirdiği önemli bir adım ticari tahkime öncülük eden Milletlerarası Tahkim Divanı'nın 1923 yılında kurulmasıdır.

1927'de gümrük engellerinin azaltılması amacıyla şimdiki Dünya Ticaret Örgütü'nün selefi olan “Tarifeler ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT)”ın geliştirilmesi için özel sektör uzmanlarıyla hükümetleri bir araya getirdi. 1950'de uluslararası tahkimi

şekillendiren ve ticaret hukuku alanında en başarılı anlaşmalardan biri olarak kabul edilen New York Sözleşmesi'nin ilk taslağı ICC tarafından hazırlandı.

Böylelikle ICC farklı ülkelerden özel sektör temsilcilerini bir çatı altında toplayarak dünyada ticaretin artırılması ticaretin önündeki engellerin ve ticaret uyuşmazlıklarının çözümü için referans kurum haline geldi. Bir asrı geride bırakan ICC, 21'inci asırdaki misyonunu "Herkes için her gün ve her yerde çalışan iş dünyası" olarak yeniledi.

ICC Türkiye Milli Komitesi 1934'ten beri faaliyet gösteriyor

Ülkemizde ICC Türkiye Milli Komitesi'nin kurulması ve faaliyetlerinin yürütülmesi görevi Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine verildi. TOBB çatısı altında faaliyet gösteren ICC Türkiye Milli Komitesi de 1934 yılından bu yana ICC'nin Türkiye temsilciliğini üstlendi.

Milli Komitemiz, ICC faaliyetlerini Türk iş dünyasının hizmetine sunmak ve Türk iş dünyasının uluslararası çalışmalarına katkı sağlamak hedefiyle çalışmalarını sürdürüyor. Milli Komitemiz her yıl "Tahkim, Bankacılık, Fikri Mülkiyet, Dijital Ekonomi, Tedarik Zinciri ve Döngüsel Ekonomi, çok Taraflı Ticaret Sistemi" gibi farklı alanlarda etkinlikler düzenliyor ve ülkemiz iş insanlarını küresel gelişmeler hakkında bilgilendiriyor. ICC Tahkiminin tanıtılması ve ülkemizde tahkim uygulamaları konusunda iş dünyasının ve hukukçuların aydınlatılması amacıyla Tahkim Konferansları düzenliyor.

ICC tarafından 10 yılda bir yenilenen dış ticaretin yeni kurallarını belirleyen INCOTERMS kurallarının yeni versiyonlarını Türkçeye tercüme ederek firmalarımızın kullanımına sunuyor. Türkiye ve bölgede girişimcilik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik olarak ICC Girişimcilik Merkezi İstanbul Bölge Ofisi faaliyete geçirildi. 15 şehre de yayıldı. ICC bünyesinde ilk açılan ve örnek gösterilen, ICC Girişimcilik Ofisi'nin Orta Asya ülkelerini de kapsayan bir bölge ofisi olmasını hedefledik. ICC'nin dünyada 12 Girişimcilik Merkezi kurulmuş durumda. Ama ilk olma gururu bizim.

Ayrıca KOBİ'ler için bir Eşleşme Platformu kurduk. Alanında öncü şirketlere Kurumsal Start-up Yıldızları ödülleri verdik. Dünya Ticaret Örgütü'nün de katkısıyla "Küçük İşletmeler için Dijital Şampiyonlar" Yarışması düzenledik. KOBİ'lerin daha çevreci ve daha rekabetçi olması amacıyla, Çevre Üzerindeki Etkilerini Ölçme ve Değerlendirme Platformu girişimini başlattık. TOBB-ETÜ ile birlikte Girişimcilik Günlerini düzenledik. Gençleri girişimci olmaya yönlendirdik. Dijital okuryazarlık kavramlarını topluma tanıtmak üzere Geleceğin Ekranı Projesi başlattık. Dijital vatandaşlık, dijital güvenlik ve dijital okuryazarlık kavramlarının toplum geneline yayılmasını hedefledik.

ICC bünyesinde en aktif çalışan komiteler arasında

ICC çatısı altındaki önemli bir faaliyette Oda Sistemlerinin gelişmesine ve rol model olmalarına yönelik küresel Dünya Odalar Yarışmasıdır. Bu sene dünya genelinde 47

lkeden 111 Oda'nın başvurduğu yarışmada, lkemizden İstanbul Sanayi Odası, Ankara Ticaret Odası ve Gaziantep Ticaret Odası finale kalarak Cenevre'de projelerini sundu. En iyi Oda Sistemi İnovasyon Projesi kategorisinde Ankara Ticaret Odası ve En iyi Cinsiyet Eşitliği Projesi kategorisinde Gaziantep Ticaret Odası birinciliği ülkemize taşdılar. Bu vesileyle ülkemize ve oda camiamıza bu gururu yaşatan Őampiyon ve finalist tüm Odalarımızı tebrik ediyorum. ICC Türkiye Milli Komitesi, ICC bünyesinde en aktif çalışan komiteler arasındadır. Bundan aldığımız gle bu seneki Genel Kurul'da TOBB Başkanı olarak ülkemizi temsilen ICC'nin yönetimine seçildim. 2023- 2026 döneminde bu görevi üstleneceğim. Camiamızın taleplerini ve sorunlarını ICC gündemine taşımayacak ve çözüm için takipte bulunacağım.

Dünyada daha adil ve küresel bir ticaret mimarisine ihtiyacımız var. Kurallara dayalı uluslararası ticareti güçlendirmemiz gerekiyor. Çünkü en önemli yoksulluğu azaltma ve kalkınma aracı ticarettir. Yapılan araştırmalar, artan ikili ticaretin ve ekonomilerin karşılıklı entegrasyonunun, barış ortamını önemli lde desteklediğini gösteriyor. Bu nedenle küresel ticaretin dengeli artması, çatışma olasılığını azaltacaktır. Bu da açık ve öngörülebilir uluslararası ticareti gerektirir. ICC ve WTO gibi küresel teşkilatlarda daha fazla etkinlik ve işbirliği, ticari gerilimleri yatıştırabilir ve uluslararası ticarete daha adil bir yapı sağlayabilir.

Milli Komite lkemiz iş dünyasını temsil ediyor

ICC Türkiye Milli Komitesi olarak ICC'nin teknik komisyonlarının çalışmalarına da katkıda bulunmaya devam etmekteyiz. Tahkim, bankacılık, rekabet hukuku, gümrük ve ticaret uygulamaları ile ticaret hukuku ve uygulamaları komisyonlarında ülkemiz iş dünyasını temsil etmekte ve sesini duyurmaktayız. Amacımız dn ve bugün olduğu kadar gelecekte de ICC camiası içinde güçlü bir Milli Komite olarak yolumuza devam etmek. TOBB ve ICC Türkiye Milli Komitesi olarak üstlendiğimiz bu büyük sorumluluğun hakkını vermeyi sürdüreceğiz. Camiamıza en iyi ve en kaliteli hizmetleri sunma vizyonumuzla çalışmalarımızla devam edeceğiz.

Şimşek: Ülkemizi gri listeden çıkartmaya kararlıyız

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, "Ülkemizi gri listeden çıkartmaya kararlıyız." dedi.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Mali Eylem Görev Gücü (FATF) tarafından paylaşılan raporda Türkiye'nin 40 FATF standardının 39 adedinden uyumlu olduğunun tescil edildiğini belirterek, "Bu durum kara para aklama ile terörizmin finansmanı ile mücadeleye verdiğimiz önemin açık bir tezahürüdür. Uygulamada sağlayacağımız etkinlik ile ülkemizi gri listeden çıkartmaya kararlıyız." ifadesini kullandı.

Bakan Şimşek, Twitter hesabından, FATF'ın tweetini alıntılıyarak, paylaşım yaptı.

Bugün FATF tarafından açıklanan raporda, Türkiye'nin 40 FATF standardının 39 adedinden uyumlu olduğunun tescil edildiğini bildiren Şimşek, şu değerlendirmelerde bulundu:

"Bu durum kara para aklama ile terörizmin finansmanı ile mücadeleye verdiğimiz önemin açık bir tezahürüdür. Ülkemiz bu kapsamdaki çalışmalarını artırarak devam ettirmeye karardır. Uygulamada sağlayacağımız etkinlik ile ülkemizi gri listeden çıkartmaya kararlıyız."

İhracata maksimum destek sağlayacağız

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Merkez Bankasının ihracat desteklerini değerlendirdi.

21.07.2023

Bakanı Şimşek, Merkez Bankasının ihracatçıya yönelik desteklerine ilişkin, "İç talebi dengeleyici tedbirler alırken ihracata da maksimum destek sağlayacağız. Yurt dışından temin ettiğimiz kaynakları ihracat ve yatırıma kanalize edeceğiz." ifadesini kullandı.

Şimşek, sosyal medya hesabından, Merkez Bankasının, ihracatçının reeskont kredisi için bankaların günlük limitini 5 kat artırarak 1,5 milyar liraya çıkarmasını değerlendirdi.

Programın büyük önceliklerinden birisinin, ihracatın güçlü şekilde desteklenmesi olduğunu vurgulayan Şimşek, şunları kaydetti:

"İç talebi dengeleyici tedbirler alırken ihracata da maksimum destek sağlayacağız. Yurt dışından temin ettiğimiz kaynakları ihracat ve yatırıma kanalize edeceğiz."

Yılmaz, iş dünyası temsilcileriyle görüşüyor

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, "Orta Vadeli Program (OVP) Çerçevesinde Türkiye ve İstanbul Ekonomi Gündemi" başlıklı toplantıda, iş dünyasının temsilcileriyle bir araya geldi.

Dolmabahçe Sarayı'nda düzenlenen toplantıda, Türkiye Yüzyılı hedefleri doğrultusunda ve yeni OVP hazırlıkları kapsamında, Türkiye'nin cari açığını azaltıcı, ihracat ve uluslararası doğrudan yatırımını artırıcı tematik konularda, iş dünyası ile sivil toplum kuruluşlarının değerlendirme ve önerileri alınacak.

Toplantıya, MÜSİAD, TOBB, YASED, TÜSİAD, TESK, İTO, İSO, DEİK, TİSK, TİM, başta olmak üzere, STK temsilcisi, dernek başkanı ve üyelerinin de aralarında bulunduğu çok sayıda iş insanı katılıyor.

Yılmaz toplantı öncesi yaptığı konuşmada şu ifadeleri kullandı:

"Eylül ayında paylaşacağımız OVP'ye özel sektörün beklentileri yansıtacak. OVP öncesi sendikalarla da bir araya geleceğiz. Turizmde olumlu bir yıl bekliyoruz."

Türkiye ekonomisi, 2022 yılında yüzde 5,6 büyümüş; 2023 yılının ilk çeyreğinde ise depreme rağmen büyüme yüzde 4 olmuştur.

Makine ve teçhizat yatırımları, 2023 yılının ilk çeyreğinde yüzde 8 büyümüş ve kesintisiz artış sürecini 14'üncü çeyreğe taşımıştır.

21.07.2023

6 aylık ihracatımız 123,4 milyar dolar seviyesindedir.

İhracatımızdaki artış eğilimi, AB başta olmak üzere dış pazarlarımızdaki gelişmelere bağlı olarak bir miktar yavaşlamış olsa da, içinde bulunduğumuz yılı geçtiğimiz seneye göre daha yüksek seviyelerde bir ihracat rakamıyla kapatmayı hedefliyoruz.

Turizmde yine olumlu bir yıl bekliyoruz.

Yatırım, istihdam, üretim ve ihracat odaklı büyüme politikamızı destekleyen adımlarımız da sürmektedir.

Fiyat istikrarıyla birlikte makrofinansal istikrarın da artarak devamı için çalışmaya devam ediyoruz.

Önümüzdeki dönemde hedeflerimiz; para politikasının yanı sıra maliye politikası ve yapısal reformlar ile Türkiye finansal istikrarını pekiştirmek, istikrar ve güven içinde büyümek, istihdamı artırmak, büyümenin nimetlerini adaletli şekilde dağıtarak cari işlemler açığına sürdürülebilir çözümler getirmektir.

Türkiye’de yatırım ortamının iyileştirilmesi yönünde “doğru tanımlanmış ve sonuç odaklı” reform adımlarına devam edeceğiz."

TCMB faiz artışları kademeli sürececek

Dolar/TL, Merkez Bankası'nın (TCMB) politika faizini beklentilerin altında artışla %17.5'e yükselterek sıkılaştırmanın kademeli devam edeceği mesajının ardından tarihi zirvelere yakın yatay seyrediyor.

TCMB, kademeli faiz artışlarının etkisini artıracak zorunlu karşılık başta olmak üzere ek adımlar açıkladı. TL zorunlu karşılığında kur korumalı mevduata (KKM) yönelik değişiklikle, 500 milyar TL'ye yakın likidite kalıcı çekilecek. Bu adım KKM'de diğer TL mevduattan farklı olarak tüm vadelerde %15 zorunlu karşılık ile sağlandı. Değişiklik Resmi Gazete'de yayımlandı.

Anadolu Ajansı'nda yer alan habere göre, ihracat finansman desteği sağlayan reeskont kredilerinin günlük limiti 300 milyon TL'den 1.5 milyar TL'ye çıkarılıyor.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek reeskont kredilerindeki artışa yönelik twitter paylaşımında, "İç talebi dengeleyici tedbirler alırken, ihracata da maksimum destek sağlayacağız. Yurtdışından temin ettiğimiz kaynakları ihracat ve yatırıma kanalize edeceğiz" dedi.

PPK metninde dün dış finansman koşullarının "belirgin iyileşme" gösterdiğine dikkat çekilmişti.

Ekonomistler nasıl değerlendirdi?

Ekonomistler faizlerin beklentilerin altında artışının sağlıklı bir normalleşme politikasına ilişkin soru işaretlerini artırdığına dikkat çektiler.

Ekonomi yönetimi her ne kadar risk analizlerinin kademeli bir anlayışı gerektirdiğini söylese de, piyasalar faizlerin siyasi çekinceler nedeniyle düşük kaldığından endişe ediyor ve değişimi "yavaş" buluyor.

Piyasalar, seçim sonrasında kamu kontrollü bir yapıdan serbest politikalara doğru geçişte, önemli bir bileşen olarak gördükleri para politikasında nasıl bir patika tercih edileceğini anlamaya çalışıyorlar.

TCMB, "Enflasyon görünümünde belirgin iyileşme sağlanana kadar parasal sıkılaştırma gerektiği zamanda ve gerektiği ölçüde kademeli olarak güçlendirilecektir" dedi.

Ancak piyasalarda TÜFE'nin yılsonunda %60'a doğru yükseliş gösterecek olması ve bu süreçte sıkılaştırmanın kademeli yapıyor olması nedeniyle enflasyonda kısa vadede iyimser bir beklenti bulunmuyor. JPMorgan TÜFE'nin Mayıs 2024'te %64'e çıkarak zirve yapmasını bekliyor.

“Beklentiler aşağı çekilecek”

Ekonomist Haluk Bürümcekçi, "Faizlerde atılan ikinci adımın ilkinde göre daha sınırlı olması nihai politika faizine ilişkin beklentileri de aşağı çekecektir. Bu belirsizliklerin yeni enflasyon tahminlerinin ve para politikası stratejisinin açıklanacağı Enflasyon Raporu ile bir miktar daha azalmasını umuyoruz" dedi.

Uzun vadeli TÜFE tahmini içerecek olması ve faiz kararının da geride kalıyor olması nedeniyle piyasa önümüzdeki hafta enflasyon raporuyla birlikte yapılacak açıklamaları da takip edecek. Ancak daha kapsamlı ekonomi uygulamaları için Eylül ayındaki Orta Vadeli Program öne çıkıyor.

TCMB'nin 2023 sonu için TÜFE tahmini %22.3 seviyesinde bulunuyor. TL'deki değer kaybı ve vergi artışlarının etkisiyle TÜFE'de Temmuz'da çift haneye yakın artış beklenirken, yılsonu TÜFE beklentileri de yukarı revize ediliyor.

Dolar/TL bu hafta 27.05 zirvesine yükseldikten sonra dalgalı bir seyir izlese de zirve seviyelerine yakın kaldı. TL %20'si Haziran ayında olmak üzere, bu yıl dolar karşısında %30.8 değer kaybetti.

Küresel piyasalar

Asya borsaları, Tesla ve Netflix'in açıkladıkları bilançoların ardından ABD teknoloji hisselerindeki düşüşü izleyerek gerilerken, dolar ve ABD Hazine tahvillerinin getirileri başlıca merkez bankalarının faiz kararlarını açıklayacağı hafta öncesinde kazanımlarını korudu.

Yatırımcılar Fed'in Temmuz'da son bir faiz artırımına gitmesinin ardından sıkılaştırmayı bırakacağını düşünüyor ve Fed'in Kasım ayına kadar faizleri bir kez daha artırmasına sadece %33 olasılık veriyorlar.

Merkezi yönetim borç stoku 5,7 trilyon TL'ye yükseldi

Merkezi yönetim borç stoku 30 Haziran 2023 tarihi itibarıyla 5.617,4 milyar TL olarak gerçekleşti. Mayıs sonunda borç stoku 21,4 trilyon TL seviyesinde bulunuyordu.

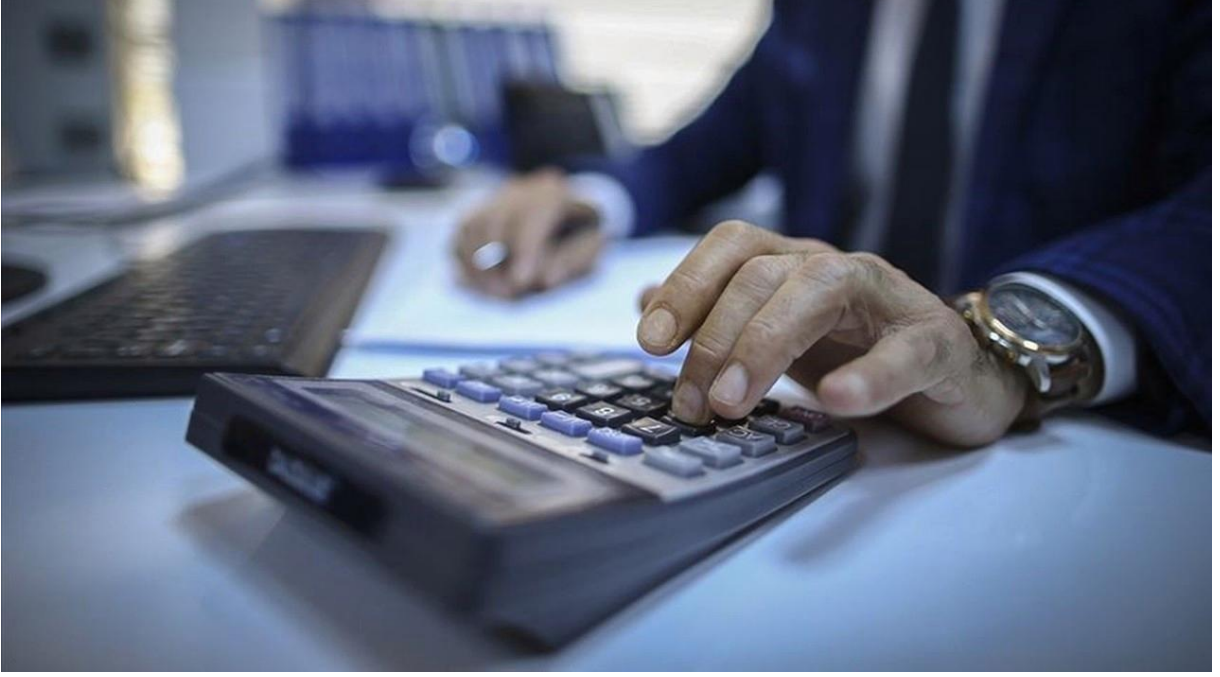
Hazine'den yapılan açıklamaya göre, borç stokunun 1.845,5 milyar TL tutarındaki kısmı Türk Lirası cinsi, 3.771,9 milyar TL tutarındaki kısmı döviz cinsi borçlardan oluştu.

Aynı dönemde Hazine alacak stoku 25,1 milyar TL olarak gerçekleşti. Hazine alacak stoku içerisinde en yüksek pay 10,3 milyar TL ile Mahalli İdareler'e ait.

2023 Haziran ayı sonu itibarıyla Hazine alacaklarından toplam 1,5 milyar TL tahsilat gerçekleştirildi.

KKM'deki tutar 3 trilyon TL'ye yaklaştı

Kur korumalı TL mevduat ve katılma hesapları 2,85 trilyon TL'den 2,96 trilyon TL'ye çıktı. Böylelikle KKM hesaplarında yeni rekor kırılmış oldu.

Kur korumalı TL mevduat ve katılma hesaplarındaki tutar artışı sürdü. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun (BDDK) haftalık bülteninde yer alan bilgilere göre, kur korumalı TL mevduat ve katılma hesapları 2 trilyon 846,7 milyar TL'den 2 trilyon 962,3 milyar TL'ye çıktı.

Aynı haftada krediler 9 trilyon 996,5 milyar TL'den 10 trilyon 137,1 milyar TL'ye, mevduat 11 trilyon 787,3 milyar TL'den 12 trilyon 154,9 milyar TL'ye yükseldi.

Tüketici kredileri 1 trilyon 392,3 milyar TL'den 1 trilyon 403,4 milyar TL'ye, bireysel kredi kartları 788,2 milyar TL'den 808,7 milyar TL'ye çıktı.

Takipteki alacaklar 168,9 milyar TL'den 169,2 milyar TL'ye yükseldi.

KKM için yüzde 15 zorunlu karşılık

Miktarsal sıkılaştırma planı çerçevesinde Merkez Bankası'ndan beklenen zorunlu karşılık adımı geldi. Bankalar, KKM hesaplarında tüm vadeler için yüzde 15 karşılık ayıracak. KKM ödemeleri kaynaklı piyasadaki likidite fazlasının çekilmesi bekleniyor.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), faiz toplantısı sonrası sinyali verilen, zorunlu karşılık adımını attı. Kur Korunmalı Mevduat (KKM) hesapları için zorunlu karşılık oranı tüm vadelerde **yüzde 15** oldu. Ocak ayında, 3 aydan uzun süreli KKM'lerde zorunlu karşılıklar sıfırlanmıştı.

Zorunlu karşılıklar, 21 Temmuz hesaplama tarihi itibarıyla hesaplanacak yükümlülükler üzerinden 4 Ağustos'tan itibaren tesis edilecek.

Miktarsal sıkılaştırma kapsamında, KKM ödemeleri kaynaklı piyasadaki likidite fazlasının zorunlu karşılıklarla çekilmesi bekleniyor.

Bu arada **6 aydan uzun** TL mevduattaki tüm oranlar da **sıfırlandı**.

TOBB ETÜ Öğretim Üyesi Doç. Dr. Atılım Murat: PPK faiz kararı sonrası hemen miktarsal sıkılaştırma adımları geldi. Kur korunmalı mevduata zorunlu karşılık getirilmesiyle banka KKM yaptığı zaman daha fazla karşılık ayıracak. Zaten KKM'yi orta vadede söndürmeye çalışılacaktı ilk hamle TL mevduata dönüşe yönelik uygulamayla atılmıştı. İkinci hedef de eş zamanlı olarak piyasadaki likidite çekilmesi planlanıyor ve enflasyonist etkiyi azaltmaya çalışılıyor. Çünkü likidite fazlası yüksek enflasyon demek. Üçüncü olarak da piyasadaki TL çektiğiniz zaman TL arzı azalacağı için TL'ye talep artabilir ve döviz kurlarındaki yükseliş törpülenebilir.

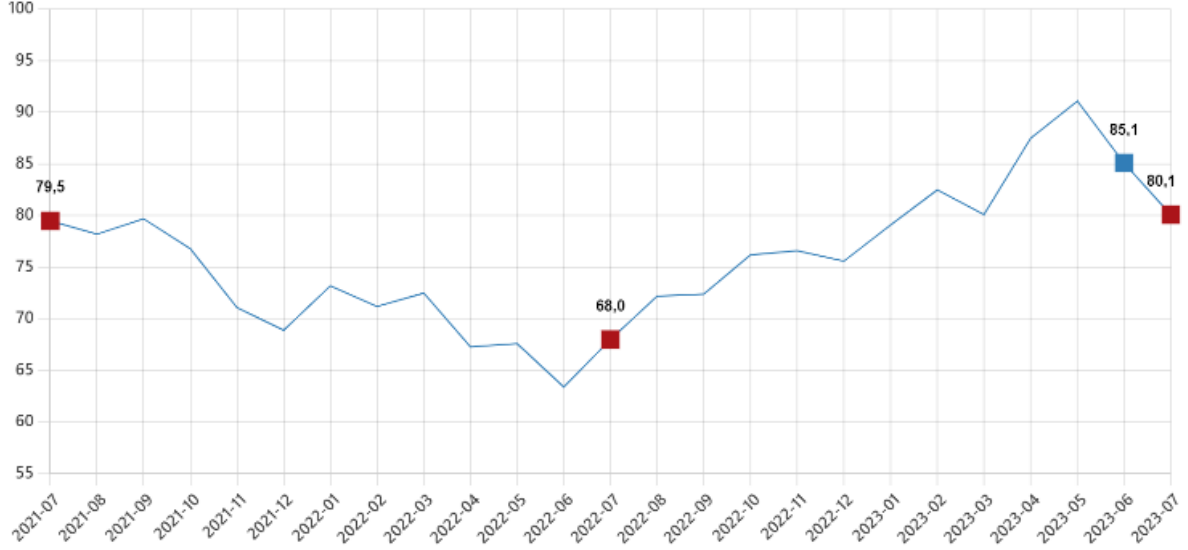
Resmi Gazete'de yayımlanan karara göre, zorunlu karşılık oranları Türk lirası yükümlülükler için aşağıdaki şekilde değiştirildi:

<i>Mevduat/katılım fonu (yurt dışı bankalar mevduatı/katılım fonu hariç)</i>	
a) Vadesiz, ihbarlı, 1 aya kadar ve 3 aya kadar (3 ay dâhil) vadeli	%8
b) 6 aya kadar (6 ay dâhil) vadeli	%0
c) 1 yıla kadar vadeli	%0
ç) 1 yıl ve 1 yıldan uzun vadeli	%0
d) Merkez Bankası'na kur/fiyat koruma desteği sağlanan hesaplar (tüm vadeler)	%15
<i>Müstakrizlerin fonları</i>	%0
<i>Diğer yükümlülükler (yurt dışı bankalar mevduatı/katılım fonu dâhil)</i>	
a) 1 yıla kadar (1 yıl dâhil) vadeli	%8
b) 3 yıla kadar (3 yıl dâhil) vadeli	%5,5
c) 3 yıldan uzun vadeli	%3
ç) Kalkınma ve yatırım bankaları'nca 1 yıldan uzun vadeli ihraç edilen menkul kıymetler	%0

Tüketici güveni yüzde 6 geriledi

Tüketici güven endeksi, haziran ayında 85,1 iken temmuz ayında yüzde 5,9 oranında azalarak 80,1 oldu.

Tüketici güven endeksi, Temmuz 2023

Tüketici güven endeksi, alt endeksleri ve değişim oranları, Temmuz 2023

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	Haziran	Temmuz	Haziran	Temmuz
Tüketici güven endeksi	85,1	80,1	-6,5	-5,9
Mevcut dönemde hanenin maddi durumu	69,1	64,5	-2,2	-6,6
Gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durum beklentisi	85,8	79,2	-8,8	-7,7
Gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durum beklentisi	92,7	82,2	-7,8	-11,3
Gelecek 12 aylık dönemde dayanıklı tüketim mallarına harcama yapma düşüncesi	93,0	94,4	-6,2	1,5

Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi, haziran ayında 85,1 iken temmuz ayında yüzde 5,9 oranında azalarak 80,1 oldu.

Ankara'da ekmeğe zam

Ankara'da 5 lira olan 200 gram ekmeğin fiyatı 7 liraya yükseldi.

Ankara Fırıncılar Odası, ekmek fiyatlarının bugünden geçerli olmak üzere zamlandığını duyurdu.

Yapılan yüzde 40'lık zamlarla 200 gram ekmek 7 TL, 400 gram Ata ekmeği 14 TL, 200 gram kepek ve tam buğday ekmeği ise 10 TL oldu.

Erdoğan: KKTC'yi bir an önce tanıyın

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde (KKTC) 20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı Töreni'nde dünyaya KKTC'nin tanınması için çağrıda bulundu. Kıbrıs Türklerinin egemen eşitliği ve eşit uluslararası statüsü tescil edilmedikçe yeni bir müzakere sürecine girişilmesinin söz konusu olmayacağını vurgulayan Erdoğan, "Gelin Ada'daki gerçeklere daha fazla sırtınızı dönmeyin

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde (KKTC) 20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı Töreni'ne katıldı.

Burada bir konuşma yapan Cumhurbaşkanı Erdoğan, 1974 Kıbrıs Barış Harekati'nin önünü açarak Kıbrıs halkını bir soykırımdan kurtaran dönemin Başbakanı Bülent Ecevit'i, Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan'ı ve Alparslan Türkeş'i andı.

"Aynı şekilde şehitlerin hatırasına sahip çıkan, onların yere düşürmediği sancağı sahiplenen Kıbrıslı kardeşlerimi tebrik ediyorum." diyen Erdoğan, geleceğe emin adımlarla yürüyebilmek için geçmişi çok iyi bilmek, genç nesilleri tarih bilinci ve şuuruyla yetiştirmek zorunda olduklarını ifade etti.

1963-1974 döneminin Kıbrıs Türkleri için maalesef kan, gözyaşı ve katliam demek olduğunu belirten Erdoğan, "Ada'da tek bir Türk bırakmamaya yeminli ENOSİS sevdalıları barış ve huzuru dinamitledi. İnsanlık onurunu ve vicdanını ayaklar altına alarak Kıbrıs Türklerine zulmetti." dedi.

21.07.2023

Erdoğan, Kıbrıs Türklerinin evlerinden, yurtlarından, ailelerinden, hayatlarından zorla koparıldığını belirterek, şöyle konuştu:

"Burada bu güzel topraklarda korkunç katliamlara şahitlik ettik. Gözünü kin ve nefret bürümüş hastalıklı bir zihniyetin neler yapabileceğini hem de çok acı bir şekilde bu topraklarda gördük. Her şey yapıldı, her türlü zulüm işlendi, ama Türk Milleti zalimlere asla boyun eğmedi. Kıbrıs Türkü'nün direniş azmini ve özgür yaşama iradesini kıramadılar. Türkiye'nin, tüm riskleri göze alarak Kıbrıs Türk halkının yanında olacağını hesap edemediler. Türk Ordusu, 49 yıl önce mücahit kardeşleriyle omuz omuza çarpışarak yazdığı destanla Kıbrıs Adası'na barış, istikrar, demokrasi ve huzur getirdi. Yok etmek istedikleri Kıbrıs Türkleri, bugün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti çatısı altında, kendi bayraklarının gölgesinde güvenle yaşıyor. Türkiye'nin de sarsılmaz desteğiyle Kıbrıs Türk halkı geleceğine daha bir umutla bakıyor."

Bu faiz artışıyla mı enflasyonun üstesinden gelinecek?

Alaattin AKTAŞ

21 Temmuz 2023 Cuma

Şimdi çıkıp “Faizi indirdik söylendiniz ve her türlü olumsuzluğu ve kötü gidişi buna bağladınız; alın işte şimdi faiz artırıyoruz, bakın iki toplantıda yüzde 8.50’den yüzde 17.50’ye geldik” deseler, haksızlar mı?

Haklılar! Ama haksızlar da!

En azından ya dünkü toplantıda faizin 2.50 puan artırılarak yüzde 15’ten yüzde 17.50’ye çıkarılması yetersiz bir hamle ya da bu faiz artışına yazılan metin abartılı.

Ne deniliyor Para Politikası Kurulu açıklamasında:

“Kurul, dezenflasyonun en kısa sürede tesisi, enflasyon beklentilerinin çıpalanması, fiyatlama davranışlarındaki bozulmanın kontrol altına alınması için parasal sıkılaştırma sürecinin devamına karar vermiştir.”

Geçen ayki toplantıda “parasal sıkılaştırma sürecinin başlatılmasına” karar verilmişti, bu kez de “parasal sıkılaştırma sürecinin devamına” karar verilmiş...

Bunu sağlamak adına da faiz 2.5 puan artırılmış.

Yani şimdi söylenen şu mu:

“İşte faizi artırdık, bu sayede parasal sıkılaştırmaya devam ediyoruz ve enflasyondaki beklentilerin bozulmasını önleyecek, fiyatlama davranışlarındaki bozulmayı kontrol altına alacağız...”

Bu kadar kolay mı yani? Enflasyon nerede, nereye gidiyor; faizde ancak nereye çıkılmış!

Parasal sıkılaştırmaya devam etmek gerekiyor; çünkü enflasyonun ana eğiliminde yükseliş sürüyor, Merkez Bankası böyle söylüyor. Üstelik bu yükseliş eğiliminin kaynakları daha da artmış durumda.

21.07.2023

Merkez Bankası'na göre yurt içi talep güçlüydü, hizmet enflasyonunda katılık vardı. Merkez Bankası bu kez ücret ve kur kaynaklı maliyet etkisine ve vergi düzenlemelerinin yarattığı baskıya dikkat çekiyor.

Yüzde 5 de yüzde 5!

Bu 5'i pek sevdik, pek benimsedik!

Enflasyon üç haneye yaklaşıyor, yine yüzde 5, enflasyon yüzde 35'lere iniyor, yine yüzde 5. Vardır bu oranın bir kerameti ama, bilmiyoruz!

Bakın yine arada yalnızca bazı sözcükleri değişen o klasik ifade korunuyor:

“Politika faizi, enflasyonun ana eğilimini geriletecek ve enflasyonu orta vadede yüzde 5 hedefine ulaştıracak parasal ve finansal koşulları sağlayacak şekilde belirlenecektir. Enflasyon görünümünde belirgin iyileşme sağlanana kadar parasal sıkılaştırma gerektiği zamanda ve gerektiği ölçüde kademeli olarak güçlendirilecektir.”

Demek ki neymiş!

Parasal sıkılaştırma devam edecekmiş ama bugünlük bu kadar yetermiş!

Yeter mi yetmez mi, temmuz enflasyonu ile birlikte göreceğiz!

Ya ödemeler dengesi bilinmiyor ya da ifadede yanlışlık var

Para Politikası Kurulu'nun dünkü toplantısıyla ilgili açıklamadaki bir ifade kafaları karıştırdı.

Merkez Bankası'nın, kendi hazırladığı ödemeler dengesi bilançosunu yanlış okuması düşünülmemeyeceğine göre, bu metni kaleme alanların söz konusu bilançoğu avuçlarının içi gibi biliyor olmaları gerektiğine göre olsa olsa bir ifade hatası yapılmıştır. Umarım öyledir, aksini düşünmek bile tuhaf.

Açıklamanın ilgili bölümü aynen şöyle:

“Doğrudan yabancı yatırımlar, dış finansman koşullarındaki belirgin iyileşme, rezervlerde süregelen artış ve turizm gelirlerinin desteğiyle cari işlemler hesabındaki dengelenme fiyat istikrarına güçlü katkıda bulunacaktır.”

Eğer doğrudan yatırımlar, finansmandaki iyileşme ve rezervlerdeki artış cari dengeye destek veren kalemler olarak sayılıyorsa vah ki vah! Ödemeler dengesi temelde iki bölümdür.

Cari denge ve finansman dengesi...

O cümlede sıralanan doğrudan yatırımlar, finansman ve rezervler cari dengenin değil, finansman dengesinin kalemleridir. Cari açık varsa bu kalemlerle finanse edilir. Yani çok doğrudan yatırım gelmesi de, finansmanın iyileşmesi de ya da rezervin güçlü olması da cari dengeyi hiç mi hiç etkilemez.

Hem ayrıca “doğrudan yabancı yatırım” demeye de gerek yoktur, “dış finansman” demeye de... Zaten ödemeler dengesinde kastedilen “yabancı yatırım” ve “dış finansman”dır.

Umarız ifade hatası var

Merkez Bankası'nın, kendi hazırladığı ödemeler dengesini bilmiyor olması düşünülemez. Şu durumda umalım da ifade yanlışına düşülmüş olsun.

Bu cümleyi şöyle yazmak çok daha iyi olurdu:

“Bir yandan doğrudan yatırımlar, finansman koşullarındaki belirgin iyileşme ve rezervlerde süregelen artış, bir yandan da turizm gelirlerinin desteğiyle cari işlemler hesabında sağlanan dengelenme fiyat istikrarına güçlü katkıda bulunacaktır.”

Anlaşıyor ama düzeltilmeli Geçen ayın toplantı açıklamasında da, dünkü toplantı açıklamasında da benzer iki cümleye yer verildi. Her ne kadar ne söylenmek istendiği anlaşılıyorsa da, Merkez Bankası'ndan daha iyi bir ifade beklenir.

Cümle aynen şöyle:

“Küresel enflasyon düşerken, halen uzun dönem ortalamalarının ve merkez bankalarının hedeflerinin üzerinde seyretmektedir.”

Cümleye “Küresel enflasyon düşmekle birlikte” diye başlamak herhalde çok daha iyi olurdu.

İçerik dolu dolu olmayınca...

Para Politikası Kurulu'nun açıklamaları pek tatmin edici bulunmayınca insan ister istemez işte böyle ifadelerle uğraşiyor.

Kısa, öz ve vurucu bir şekilde ve piyasayı şöyle bir silkeleyip kendine getirecek; gelecekte ne olacağına ilişkin ipuçları taşıyacak metinler bekleniyor. Ama birbirine benzer muğlak ifadeler içeren metinler çıkıyor karşımıza...

Daha kötüsü de hiç kuşku yok ki faiz kararında Merkez Bankası'nın yine elinin kolunun bağlı olduğu algısı oluşuyor, hatta pekişiyor.

Zengin vergisi mi geliyor?

Şeref OĞUZ

21 Temmuz 2023 Cuma

Aslında bu kavrama yabancı değiliz. Yakın geçmişimizde **Varlık Vergisi** denedik. Ödeyemeyen zenginleri **Aşkale'ye taş kırmaya** gönderdik. Sonra adına **servet vergisi** dedik. Yetmedi; 2008 Küresel Krizi'nden sonra dünyanın en zenginlerinden **Warren Buffet**; ödediği vergiyi az bulup öneriyordu:

“ABD Kongresi zenginleri kollamaktan vazgeçsin, zenginlerden daha fazla vergi alsın.” Bu önerisi hayata geçmedi ama **zihinlere kazındı**. Ne zaman ekonomilerde daralma yaşansa, gündeme getirir olduk. **Şimdi Türkiye'de olduğu gibi...** Ak Partili **Metin Külünk**; zenginler **ek vergi talep etsin** diyor.

SERVET SAHİPLERİ 'VERGİ TALEP EDİYORUZ' DEYİN

Zengin vergisi; pratikte banka mevduatı, birikmiş varlıklar, emeklilik planları da dâhil olmak üzere **kişisel varlıkların toplamına dair** vergidir. Vergi hesaplanırken kişinin **varlığı** yanı sıra **borçları** da göz önünde bulundurulduğundan **“net varlık vergisi”** olarak da bilinir. Ancak biz bunu **farklı** algılıyoruz.

Külünk'ün sosyal medyada 1,2 milyonu aşan paylaşımına bakalım; **“Türkiye'nin ilk 50.000 ve 100.000 zenginini göreve davet ediyoruz. Çıkın ve Sayın Cumhurbaşkanımıza seslenin. 'Bu süreçte biz de servet sahipleri olarak içinden geçtiğimiz zorlu süreçte devletimizin zarar almadan süreci yönetilebilmesi için vergi talep ediyoruz' deyin.”**

İKİ SORU İKİ CEVAP

Böyle bir vergi gelebilir mi?

Bunun cevabı; **Maliye'ni saldıgı vergiyi toplama becerisine ve Hazine'nin ne kadar paraya ihtiyacı olduğuna** göre değişir. Eğer hükümet **zenginden vergi almayı kafaya koymuşsa**, bunu deneyecektir. Hatırlayın, **2,5 yıl önce**, 5 milyon lirayı geçenler için **“Değerli Konut Vergisi”** çıkarılmıştı. Gerçi bugün 5 milyona dahi

ev sıradanlaştı ancak zengine vergi salma girişimi olarak aklımızda kaldı. Yine denenecektir.

Böyle bir vergi işe yarar mı?

Ak Partili Külünk'ün paylaşımıyla kulaklar aslında bu vergiye hazır hale gelmiş oldu. Paylaşımına gelen yorumlardan anlaşılır; **ekonomik sıkıntının sebebi olarak servet sahipleri gösterilmek** isteniyor. Hal böyle olunca, ekonomik türbülansın sebebi olmak istemiyorsan, "**benden daha fazla vergi al**" demelisin... İşe yarayıp yaramayacağını ancak uygulamaya geçince görebileceğiz. Fakat şunu tahmin etmek zor olmasa gerek. Uygulanması halinde **sermaye göçü hızlanacak, kayıt dışı güçlenecek**.

NOT

DEVLETİMİZİ AYAKTA TUTMAK ZORUNDAYIZ

Zengin vergisi talebinde dikkati çeken; "**devleti ayakta tutma**" ifadesidir. "Dünya ekosistemi türbülansı içerisinde Türkiye doğal olarak bu türbülanstı etkileniyor. Pandemi, savaş, deprem gibi çok büyük olaylar büyük maliyetler ortaya çıkarmıştır. Elbette bu maliyet karşılanmak durumundadır.

Ve devletimizi ayakta tutmak zorundayız. Ancak bu ayakta tutma sorumluluğu **sadece dar ve orta sabit gelirlilerin üzerine** yüklenemez. Emekçiler, sabit ücretliler, esnaf; yani toplumun yaklaşık %70'i **dolaylı vergileri** ile bütçenin oluşumunda en büyük pay sahibi iken **bu ülkenin servet sahipleri sermaye sahipleri her şartta kazanmaya odaklanmış sermaye gücünün hiçbir şey olmamış gibi gelişmeleri kenardan izlemesi kabul edilemez**.

Bunun ötesinde bu yükü sadece aziz milletimizin her şartta bu ülke için mücadele etme noktasına tereddütsüz yükleneceği beklentisi ile **esnaf, işçi, çiftçi, dar gelirli, ücretli, emekli ve köylüye** bu işi bırakarak "**biz nasıl olsa her şartta kazanmak durumundayız**" diyen büyük sermaye sahiplerine sesleniyoruz: bu taşın altına elinizi koymak zorundasınız. Değilse bu **ateşin herkesi yakacağından** hiç şüpheleniz olmasın."

Rekor dış kaynak ihtiyacı için yoğun maraton

Naki BAKIR

21 Temmuz 2023 Cuma

Hazine ve Maliye Bakanı Şimşek ve ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Körfez ülkelerine yaptığı ziyaretlerde ana gündemi, dış kaynak teminine yönelik varlık satışı ve yatırım beklentisi oluştururken, Türkiye'nin bir yılda bulması gereken dış kaynak miktarı 200 milyar doları fazlasıyla aştı.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ve ardından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Körfez ülkelerine yaptığı ziyaretlerde ana gündemi, dış kaynak teminine yönelik varlık satışı ve yatırım beklentisi oluştururken, Türkiye'nin bir yılda bulması gereken dış kaynak miktarı 200 milyar doları fazlasıyla aştı.

Bir yılda bulunması gereken dış kaynak (Mayıs, Milyon \$)	
ÖDENECEK DIŞ BORÇ	207.315
Merkez Bankası (Mevduat)	44.416
Genel Hükümet	2.653
Bankalar	89.497
-Krediler	35.877
-Döviz Tevdiat Hesabı	20.550
-Banka Mevduatı	17.015
-TL Cinsinden Mevduat	16.055
Diğer Sektörler	70.749
-Ticari Krediler	53.379
-Diğer Krediler	17.370
Kamu	422
Özel	16.948
*Vadesinde yenilenmesi olası mevduat harfç	120.000
CARI AÇIK (T)	50.000-60.000
DEPREMİN YOL AÇTIĞI EK D. KAYNAK İHT. (T)	35.000
TOPLAM (T)	205.000-215.000

Seçimlerin ardından ekonomide dengeleri yeniden kurmak için finansman arayışına giren Türkiye'nin, dış borç geri ödemeleri, cari açık finansmanı ve deprem maliyetleri gibi nedenlerle, önümüzdeki bir yılda iyimser tahminle 200 milyar doların üzerinde dış kaynak bulması gerekiyor. Rekor düzeye ulaşan dış borç servisi, hızla büyüme eğilimindeki cari işlemler açığı ve depremlerin ekonomiye bindirdiğı ekstra yükler dış kaynak ihtiyacını zirveye taşıırken, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in ardından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, Körfez ülkelerine yaptığı ziyaret ve temaslarda da ana gündemi, başta varlık satışı ve yatırımlar yoluyla dış kaynak temini oluşturdu.

BAE ile imzalandığı bildirilen toplam 50,7 milyar dolar değerinde olduğu açıklanan 13 anlaşmanın ayrıntısı ve bu kapsamda katkı payları ile olası net kaynak girişı miktarı ve bunun takvimi merak ediliyor. BAE'nin yılın ilk beş ayında Türkiye'ye toplam doğrudan sermaye yatırımı girişı sadece 310 milyon dolar düzeyinde bulunuyor.

207,3 milyar dolar dış borç ödenecek

lke ve ekonomi yönetimini hızla arayışa iten dış kaynak darboğazı riskinde, bir yıl içinde yapılması gereken dış borç servisinin önemli bir payı bulunuyor. Merkez Bankası'nın hafta başında açıkladığı verilere göre kamu ve özel sektörü ile Türkiye'nin gelecek bir yıl içinde yapması gereken toplam dış borç geri ödemesi mayıs sonu itibariyle 207,3 milyar dolara ulaştı.

Bunun da 43,4 milyar dolarını merkezi yönetim ve yerel yönetimler, kamu bankaları ve KİT'ler olmak üzere kamu, 44,4 milyar dolarını Merkez Bankası, 119,5 milyar dolarını ise özel sektörün yapması gerekiyor. Dış borç servisinin büyük bölümünü özel sektörün yapacak olması, ülke ekonomisinin dış kaynak ihtiyacı açısından sonucu değiştirmiyor.

Cari açığın finansman ihtiyacı

Bu arada gelecek bir yıl içinde yapılacak dış borç geri ödemelerinin 109,3 milyar dolarını kamu ve özel sektörün aldığı krediler, yaklaşık 98 milyar dolarlık bölümünü ise yabancıların Merkez Bankası'ndaki mevduatları ile bankalardaki döviz tevdiat hesapları (DTH) ve diğer mevduatları oluşturuyor. Tüm bu mevduat/DTH kalemlerinin yüzde 90 civarındaki bölümünün vadesinde yenileneceğı varsayılırsa, gelecek bir yılda bu alanda yapılması gereken toplam geri ödeme 120 milyar dolar civarına düşüyor.

Dış borç geri ödemelerinin yanında, hızla büyüme eğilimindeki cari işlemler açığı da ülkenin dış kaynak ihtiyacını aşırı yükseltiyor.

Merkez Bankası verilerine göre, ülkenin uluslararası ekonomik faaliyetlerinde ihracat, turizm, taşımacılık, yurt dışı müteahhitlik gibi tüm alanlardan elde ettiğı toplam döviz gelir ile başta ithalat olmak üzere tüm alanlar için yaptığı döviz giderlerinin farkı olan

cari işlemler açığının geçen yılın mayıs ayı sonunda 22,6 milyar dolar olan yıllık hacmi, son bir yılda yaklaşık üçe katlanarak bu yılın aynı ayında yaklaşık 60 milyar dolar oldu.

TL'deki yüksek oranlı devalüasyonun ithalatı baskılaması beklenirken, dış ticaret açığı ve cari açıkta dramatik küçülme ihtimali zayıf görülüyor. Bu nedenle cari işlemler açığının önümüzdeki bir yılda da bu düzeylerde kalması yüksek.

Öte yandan 6 Şubat'ta 11 ilde yaşanan ve üretim, ihracat ve diğer boyutları ile ülke ekonomisine darbe vuran depremlerin maliyeti de dış finansman ihtiyacını büyütüyor. Deprem hasarlarının resmi hesaplarda 103,6 milyar dolar civarında tahmin ediliyor. Deprem ihtiyaçları için ek bütçe yoluna gidilirken, bu kapsamda bir yıl içinde temini gereken ekstra dış kaynak da yaklaşık 35 milyar dolar olarak tahmin ediliyor. Buna göre, yabancıların vadesinde yenilenmesi olası mevduat hacmi de dikkate alınarak bir yıl içinde gerçekleştirilecek toplam dış borç geri ödemeleri, cari açık finansmanı ve deprem harcamaları gibi ihtiyaçlar için, önümüzdeki bir yılda Türkiye ekonomisine girişi sağlanması gereken toplam dış kaynak miktarı, iyimser tahminle 205-215 milyar dolar arasında bulunuyor.

Dış kaynak açığı nasıl oluştu?

Ülke risk priminin uzun süredir yüksek düzeylerde seyretmesi, yeni dış borç teminini zorlaştırırken, mevcut dış borçların çevrilme maliyetini katladı. Bununla birlikte Türkiye'nin başta ihracatından hızlı artan ithalatı ile döviz gelir-gideri makasının aleyhte açılması, başka deyişle cari işlemler açığının büyümesi dış kaynak ihtiyacını hızla büyüttü. Önceki dönemde piyasaya rağmen faizi düşürme denemelerinin yükselttiği kurları baskılamak için yapılan müdahale satışları nedeniyle eriyen Merkez Bankası'nın swaplar hariç döviz rezervlerinin "eksi" düzeyleri gördükten sonra hala düşük düzeylerde olması, ülke ekonomisinin gücünü zayıflattı.

Buna karşılık, bir kerelik döviz girişi sağlayan konut satışları dışında, üretim, ihracat ve istihdam artışı yaratacak, cari açığın sağlıklı finansmanına katkı yapacak uluslararası doğrudan yatırım girişleri, kredi derecelendirme kuruluşlarınca verilen kredi notlarının dip seviyelere inmesi nedeniyle giderek azaldı. Portföy yatırımlarında da net çıkış eğilimi gözlemlendi.

Körfez sermayesi çare mi?

Suudi Arabistan, Katar ve BAE'ye 17-19 Temmuz'da gerçekleştirilen üst düzey resmi ziyaretlerde, bu ülkelerden Türkiye'nin enerji, altyapı ve savunma sektörlerine yatırım çekilmesi öngörülüyor. Yılın ilk beş ayında yüzde 30 gerileyerek 2,3 milyar dolara düşen uluslararası doğrudan yatırım girişleri içinde Körfez ülkeleri payı sadece 407 milyon dolarla yüzde 17,7 düzeyinde bulunuyor. Bunun da 310 milyon doları BAE'den gerçekleşti.

21.07.2023

Varlık Fonu'nda yer alan bazı kamu kuruluşlarının satışı gündemde olmakla birlikte, uzmanlar kısa vadede ve dış kaynak darboğazındaki Türkiye'yi rahatlatacak çapta bir kaynak girişi beklemiyor. Bölgeden sağlanacak kaynağın, asıl adres olan Batı sermayesinin yatırımları ve fonlarındaki azalmaya çare olmayacağı görüşü hâkim. İktisatçılar, hukukun ve öngörülebilir, şeffaf, hesap verebilir bir yönetimin, kaynak akışının hızlanması ve yatırım ortamının iyileşmesinin temel şartı olduğuna dikkat çekiyor.

Abdulkadir Selvi

İmamoğlu, gizli kayıtla ilgili suç duyurusunda bulunacak mı

CHP'de kılıçlar çekildi.

Kurultay savaşı başladı. Ekrem İmamoğlu ile Kemal Kılıçdaroğlu'nun kıran kırana savaşı başladı. Artık partide iki uç var. Birinin liderliğini Kılıçdaroğlu yapıyor, diğerinin lideri ise Ekrem İmamoğlu. Ekrem İmamoğlu'nun Zoom üzerinden yaptığı toplantının kaydedilip sosyal medyaya servis edilmesiyle birlikte CHP'deki mücadele yeni bir aşamaya taşınmış oldu.

CHP'de kaset savaşları başladı. Aslında bunun ilk işareti Tanju Özcan'ın, Kılıçdaroğlu'nun kapalı bir toplantıdaki ses kaydını yayınlamasıydı. Ama Zoom üzerinden yapılan toplantının kaydedilip yayınlanması ile kirli bir savaş başlamış oldu.

KASET SİYASETİ

CHP'de koltuklar kasetle el değiştiriyor, CHP'de parti içi tasfiyeler kasetler üzerinden yaşanıyor.

CHP'de siyaset kasetlerle dizayn ediliyor dersek yanlış olmaz.

Kemal Kılıçdaroğlu CHP Genel Başkanlığı'na bir kasetle geldi. Deniz Baykal bir kasetle tasfiye edilip Kılıçdaroğlu kasetle CHP Genel Başkanı yapıldı.

Cumhurbaşkanlığı seçiminde Kılıçdaroğlu'nun önünde engel olarak görülen Muharrem İnce üretilmiş bir kasetle cumhurbaşkanlığı yarışından çekilmek zorunda bırakıldı.

Kılıçdaroğlu, Türkiye'ye yönelik bir CIA-FETÖ operasyonu olan MİT TIR'ları görüntüsünün kendisine, Genel Merkez'e yüzü maskeli kişiler tarafından getirildiğini

21.07.2023

söylemişti. Eren Erdem mahkemede MİT TIR'ları belgelerini Bülent Tezcan'dan aldığını açıklamıştı.

Kılıçdaroğlu, FETÖ'nün kes-yapıştır yöntemiyle ürettiği 17-25 Aralık darbe girişiminin ses kayıtlarını Meclis kürsüsünden yayınladı. 2023 seçimleri sırasında bu ses kaydının montaj olduğunu itiraf etti.

ANORMAL İŞLER BUNLAR

CHP'de ilginç bir şey oluyor. Kılıçdaroğlu'nun rakipleri kasetlerle tasfiye ediliyor, Kılıçdaroğlu siyaseti kasetler üzerinden dizayn ediyor. Kılıçdaroğlu'na engel olarak görülenler kaset darbesiyle oyun dışı bırakılıyor. Bu normal bir olay değil.

Muharrem İnce bu konuda çok ağır bir bedel ödedi. Cumhurbaşkanlığı yarışından çekilmek zorunda kaldı. İnce, mücadele etti. Suç duyurusunda bulundu. FETÖ'cülerin ürettiği sahte porno kasetlerinin, sahte banka dekontlarının CHP Genel Merkezi tarafından yayıldığını iddia etti. Gerçek, Muharrem İnce'nin iddia ettiği gibi çıktı.

FETÖ YÖNTEMİ

Kaset yöntemi FETÖ yöntemi.

Baykal'ı bu yöntemle tasfiye ettiler. MHP'ye kaset savaşı açtılar. Muharrem İnce'yi cumhurbaşkanı adaylığından kasetlerle uzaklaştırdılar. Şimdi aynı yöntem Ekrem İmamoğlu'na karşı kullanıldı.

Ünlü MİT'çi Mahir Kaynak'ın bir formülü vardı. "Kime yaradı?" diye sorardı.

Tüm bu kasetler Kılıçdaroğlu için kullanıldı. Bu operasyonlar her zaman Kılıçdaroğlu'na yaradı.

Neden acaba?

SUÇ DUYURUSUNDA BULUNACAKLAR MI

Gizli olarak kaydedilip servis edilen Zoom görüşmesiyle ilgili olarak Ekrem İmamoğlu inceleme başlatmış. Kimin kaydettiği ve nasıl servis edildiği araştırılıyormuş. Bence bunu tespit etmek zor değil. Ama suç duyurusunda bulunacaklar mı? Çünkü hem gizli olarak kaydedilmesi hem de basın yayın yoluyla servis edilmesi suç. Edindiğim izlenim, şimdilik suç duyurusunda bulunmayacaklar. Ama şimdilik. Suç duyurusunda bulunmazlarsa yanlış yaparlar. Çünkü devam eder. Suç duyurusunda bulunurlarsa kısa sürede tespit edilir. Çünkü Ekrem İmamoğlu iki kez kuşkulaniyor, görüşmeye katılıp kamerasını açmayan hesap tespit edilirse kimin kaydettiği ortaya çıkar.

PAPAZ KIYAFETLİ BİRGİTTA, EMİNE ERDOĞAN İÇİN NE DEDİ

İSVEÇ'e NATO'ya üyelik yolunun açıldığı NATO Zirvesi'nde Cumhurbaşkanı Erdoğan dünya liderleriyle görüşmeler yapmıştı. Ama dikkat çeken görüşmelerden birine ise eşi Emine Erdoğan imza atmıştı. Emine Erdoğan sadece bir lider eşi değil aynı zamanda uluslararası sorunlar hakkında farkındalık oluşturan birisi. Myanmar'da açlık ve ölümlerle yüz yüze olan Arakanlı Müslümanları ziyaret ederek, onların dramını dünya gündemine taşımıştı.

Rusya-Ukrayna savaşında da Zelenski'nin eşi Olena Zelenska'nın talebi üzerine Ukraynalı yetim çocukların Türkiye'ye getirilmesini sağlamıştı.

Emine Erdoğan, BM Genel Sekreteri Guterres ile iklim kriziyle mücadele kapsamında Küresel Sıfır Atık Niyet Beyanı'nı imzalayıp BM'de Sıfır Atık Özel Oturumu'nda bir konuşma yapmıştı. Cumhurbaşkanı Erdoğan lider diplomasisini yürütürken Emine Erdoğan da "first lady diplomasisi" ile mesafe alıyor.

FIRST LADY'LERİN GÖRÜŞMESİ

Bütün bunları alt alta sıralama gereğini duymama İsveç Başbakanı'nın eşinin verdiği bir röportaj neden oldu. NATO zirvesinde İsveç Başbakanı'nın eşi Birgitta Ed, Emine Hanım'la görüşmeye boynunda haç olan papaz kıyafetiyle gelmişti. Görüşme talebi İsveç tarafından gelmişti. İsveç Kuran-ı Kerim'in yakılması eylemine izin vermek gibi kötü bir sicile sahip olduğu için Birgitta'nın kıyafeti ülkesinde eleştiri konusu olmuştu. Birgitta eleştiriler üzerine İsveç basınına bir röportaj vermiş. Papaz kıyafetini o gün için özel olarak giymediğini söylemiş. "Normal, günlük giyindikleri gibi giyindiklerini" söylüyor. "Ocak ayında papazlığa atandığımdan beri her gün papaz gömleği giyiyorum" diyor. Kıyafetleri yerine kritik bir süreçte iki First Lady'nin görüşmesinin önemi üzerinde durulması daha yararlı olmaz mıydı?

PAPAZ HİKÂYESİ

Birgitta Ed'in neden papaz olduğunun hikâyesini NATO Zirvesi'ni izleyen Ahmet Hakan sığağı sığağına yazmıştı. O nedenle tekrarlamak istemiyorum. Tekrar söyleşiyeye dönmek gerekirse, Birgitta Ed, görüşmede Emine Erdoğan'ın Kuran yakılması olayını gündeme getirdiğini söylüyor. Emine Hanım bu konuda İslam dünyasının tepkisini dile getirmiş. Brigitta Ed ise, "Kuran yakılmasından üzüntü duyduğumu belirttim" diyor.

EMİNE ERDOĞAN'I TANIMLIYOR

Birgitta Ed, Emine Erdoğan'ı, "Akıllı ve ilgili bir kadın" olarak tanımlıyor. Emine Erdoğan'la sohbeti heyecan verici bulduğu için sürdürmek istediğini söylüyor. Demek ki kendisi papaz olan Birgitta Ed, tesettürlü bir müslüman olan Emine Erdoğan'la sohbetten etkileniyor ve görüşmeyi sürdürmek istediğini söylüyor. Bunu bir de bizim laiklerimiz anlarsa...